

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Dominica iii. post Trinitatis

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

refecere: est homines carnales in fetore lu-
ricie vitæ finire.

Dominica .iij. post Trinitatis
Sermo .j.

Hic peccatores

recipit Lu. xv. Humiliamini sub
potenti manu dei: vos exal-
tet in tpe visitationis. j. Pet. v. Si vultis a
dño recipi: humiliamini etc. Ibi sunt tria
pſideranda.

Primum salutaris exhortatio: cum dicit.
pociet Humiliamini.

Secundum exhortationis rō: cum dicit. sub
manu dei.

Tertium rōnis pfirmatio: cū dicit. vryos
exaltet in tpe visitationis.

Pro pmo Mat. xj. dicit. Discite a me qm
mitis sum et hu. cor. **Pro scdo** Sap. vij.
Tu dñe pntem habes vite et mortis.

Pro tertio Lu. xvij. Dis q se hu. exalta.
Hic peccatores etc.

Primum ar. An deus recipiat oēs pec-
catores ad misericordiā q̄tūcūq; pec-
cauerint. Vide s̄ dñica. iij. post epiph. ser-
mone. j. Vel an deus velit oēs peccatores sal-
uare. Vide ibidē ser. iij.

Secundus ar. Notandū q tres para-
bolas p̄cipuas sibi inuicē dñs p̄tinu-
at. vt p̄tz in euangelio Lu. xv. quib; oñdit
peccatores eē misericorditer recipiendos iu-
sta tria que solent homines ad misericordiam
inclinare.

Primum est simplicitas

Secundum est p̄pinq̄tas

Tertium est necessitas.

Propter hec q̄ tria in nob̄ repta misericordiaz
nobis libenter exhibet dñs. **Primo** p̄pter
nram simplicitatē. Et ad h̄ p̄tinet parabola
de oue errante. Hō em̄ ē simplex respectu
hostis tā astuti. i. diaboli. Un̄ clamat P̄s
Errauit sic ouis q̄ perijt etc. Notandū ita-
q; q̄ hoies tripl̄ peccant ex ignorantia: fra-
gilitate: et malicia. **Primi** inueniūt gr̄as p̄
pter simplicitatē et misericordiam p̄sequunt. vt
p̄tz in paulo q̄ dicit. j. Tim. j. Misericordiam
consecut⁹ sum qz ignorans feci. **Secdi** etiā
reco gnoscētes suā miserā gr̄am inueniunt.
vt p̄tz in petro. Non recognoſcentes autē

neq̄q; Tertij vt pl̄im̄ a dño relinquunt.
Pater in iuda p̄ditore. **Secdo** p̄pter no-
strā p̄pinq̄tatē quā ad ip̄m habem⁹. Et
ad h̄ p̄tinet parabola de drachma amissa in
q̄ est ymago regis et superscriptio nois eius
sic et hō ad imaginē dei fact⁹ est et habz
superscriptionē ch̄i: qz a ch̄risto d̄r ch̄rian⁹.
Ezech. xvij. Oēs anie mee sunt. **Ter-
tio** p̄pter necessitatē. Et ad h̄ p̄tinet para-
bola de filio p̄digo q̄ reuertens dicit. Quā-
ti mercennarij in domo p̄ris mei abūdant
pa. ego autē h̄ fame pereō. Et sic ibidem d̄r
Pater eum videns misericordia mor⁹ est
his q̄ trib; parabolis quaz due p̄me in
euangelio hodierno recitat⁹: manifeste ostē-
dit dei misericordia ad peccatores recipiēdos
Unde de eo vere dicere possumus: qz hic
peccatores recipit. Hoc iquā dicere debem⁹
nō murmurādo vt scribe et p̄barisei: s; lau-
dando et gl̄ificando de tanta misericordiā
abundātia. **Exempla** autē plurima et no-
tanda de ch̄risti misericordiā habem⁹. De
q̄b; sic loquit̄ Bern. sup̄ Lan. f̄mōe. lxxij.
Omnino p̄pter mansuetudinē et misericor-
diā q̄ de te p̄dicat. O bone iesu curremus
post te audientes q̄ non spernis pauperē:
actōres tu non horres: non horruisti p̄fite-
tentē latronē: non lachrymantē peccatū-
cem: non supplicantē chananeā: non dep̄-
bensaz in adulterio: nō sedentē in teloneo:
non supplicantē publicanū: nō negantē dī
scipulū: non p̄secutorē discipuloz: nō ip̄os
crucifixores tuos. Iō p̄s. Misericordias
dñi in eternū cantabo.

Tertio ar. Audist; etc. S; notate q̄ nī
hil nob̄ ad misericordiā inuentendā p̄-
derit nisi peccā relinq̄m⁹. Dicunt em̄ iura.
Peccati venia nō dat nisi correcto. xxiiij. q. ij.
Legat. Nec p̄t gaudere se correctū. nisi p̄-
us doleat se fuisse perversum. xxiiij. q. vij.
Quēadmodū. et lex dicit. L. de sū. tri. et fi.
ca. l. vl. Delicti veniā penitentib; indulge-
mus: et nō alijs. Si em̄ q̄ntūcūq; regis p̄-
pinq̄us regis offenderit maiestātē: et p̄-
pterea sit iam incarcerat⁹ et in arcta necessi-
tate constrict⁹: nec tñ vult se humiliare co-
ram rege culpā recognoſcēdo: imo nec si
gna p̄nie oñdit an rex ei faciet misericordi-
am. Credo q̄ non. Expone et applica notā
do illud Eccl. ij. Si p̄ntiam nō egerim⁹: i;
cidemus in man⁹ dei.

Dominica. III. post Trinita.

Sermo. ij. p. eadē dñica. iij. post Trini.

De peccato

Heres zc. Dē m sollicitudinē vestrā p̄ciētes i eū: qm̄ ip̄i cura ē de vob. j. Pet. v. Cōsolat nos q̄si affecurās qm̄ a deo recipiemur: si oēm sollicitudinē n̄ram in eū p̄iciam. qd̄ vtr̄q̄ gaudēter facere debem. Considerādo dei potētiā: sapiam: z benivolētiā. Potēs em̄ est nob̄ subuenire: scit q̄liter subueniēdū est: nec d̄ volūtate licet dubitare. De p̄mo. ij. Coz. ix. Potēs ē oēm gr̄az abūdare facere i nob̄ bis zc. De scdo. Mat. vi. Scit p̄r v̄r celest̄ qz his oib̄ indiget. De tertio. Jo. iij. Benign⁹ z misericors ē. Saluatio.

Hic peccatores zc.

Prim⁹ art. An de⁹ necessario recipiat p̄fugientē ad se: z qd̄ in se ē facientēz p̄pando se. Sic. Sup̄ illd̄ Ro. v. Justificat. Ex fide pacē hēam. zc. d̄t. Glo. De⁹ recipit eū qd̄ ad se p̄fugit: aliter i eo esset iniquitas qd̄ est impossibile. Contra. Hō cōpat ad deū sic lutū ad figulū. Hier. xviij. Sic lutū in manu figuli: sic vos in manu mea. Sz lutū nō ex necessitate recipit formā a figulo q̄ntūcūq̄ sit p̄parū. igit. Rūdet Tho. j. ij. q. cxij. Preparatio hoīs ad gr̄az fm̄ q̄ ē a libero arbitrio nullā hz necessitatē ad gr̄e p̄secutionē. qz donū gr̄e excedit oēm p̄paratiōez p̄tur̄ hūane. Sed fm̄ q̄ ē a deo mouēte: necessitatē hz ad id ad qd̄ a deo ordinat: nō h̄dē coactiōis: sz inflexibilitatē. qz intētiō dei deficere nō p̄t. Un̄ si ex intētiōe dei mouētē ē q̄ hō cui⁹ cor mouet: gr̄az p̄sequat: inflexibilē ip̄am p̄sequit: fm̄ illd̄ Jo. vi. Dis qd̄ audī. a p̄re z didicī vestrū ad me. Hec tho. Pro fund. Hō dū b̄iū qn̄ oīs bona animi p̄paratio sit deo gr̄ata. Qui. li. fastoz. Dñi pia facta vidēt. Et Seneca ad Lu. Sacer sp̄s inter nos sedet maloz bonoz qz n̄roz obfutor z custos. hic pur̄ a nob̄ tractat⁹ est: ita nos tractat. Sed q̄rit An necessario recipiat zc. Dic r̄i. vt s̄. Et q̄cludē qz nullatenus d̄ deo diffidēdū est: sed de nob̄ multū q̄ negligimus ad ip̄m p̄fugere. Heb. ij. Quō nos effugiem⁹ si tantā neglexerim⁹ salutē. Audite sup̄bi: inuidi: avari zc. Quō vos euadēt̄ trā dei: q̄ nūc est misericordiam negligitis

Ip̄e em̄ de⁹ vt d̄t Dion. li. de di. no. o ia cōuertit ad se. In sed special⁹ creaturas rōnales tanq̄ in finē: cui debēt p̄ intellectū z volūtate adherere. Videte q̄ ne recuset. Nihil em̄ meli⁹ q̄ deo adherere. Ps. Dihi aut̄ adherere deo bonū est. Sz heu heu multi a deo fugiūt z diuine mortū resistūt. ideo misere pereūt. Deut. viij. Peribit̄ si inobediētēs fuerit. Figura. Legimus Exo. Nūc. Deut. plurib̄ cap̄tis q̄nta diu ligētia voluit dñs p̄ducere filios isrl̄ p̄ desertū in colūna ignis z nubis nutriēdo eos māna vt eos in terrā p̄missiōis introduce ret. Sed qm̄ deo resistebant tanq̄ in grati cupiētēs etiā in egyptū redire: tō in deserto mortui sunt: nec intrauerūt terrā p̄missiōis. Expone. Per colūna ignis z nubis intelligē gr̄am inf̄ amatiuā: illuminatiuā: z refrigeratiuā quam nobis offert de⁹ Per māna/verbū dei z p̄solatiōes sp̄iales: p̄ resistētēs intellige p̄cōdores deo rebelles: z in egyptū. i. p̄c̄m sp̄ cupiētēs reuertī. Ideo bñ d̄t Ps. Nolite obdurare cor/da v̄ra sicut zc.

Secūdus ar. In p̄cōd. zc. In euangelio hodierno tres nob̄ p̄ponunt cōsideratiōes diuine miseratiōis declaratiue. Prima ē consideratio benigne receptiōis. Secda est consideratio indigne murmuratiōis. Tertia est consideratio declaratiue assimilationis.

In hoc sermōne dicendū de p̄ma q̄ est consideratio benigne receptiōis. quia vicij erāt appropinq̄ntes ad iesum publicani et p̄cōdores vt audirēt illū. Rōnabilē ei dñs p̄c̄tā reprehēdebat: benigne eos admonēbat: z veniā p̄mittebat. Debet q̄ p̄cōd̄ diligenter ad eū accedere: p̄cipue propter tria quibus indiget

Primo gr̄a illuminatiōis. Secdo gr̄a curatiōis. Tercio gr̄a viuificatiōis. P̄mo gr̄a illuminatiōis. Est em̄ p̄cōd̄ tenel brosus z cec⁹. Apo. iij. Miser es z miserabilis: paup̄ z cec⁹. Et Soph. j. Ambulabūt vt ceci qz dño peccauerūt. Accedat q̄ ad ch̄m vt illūmet. Ip̄e em̄ ait Ego sū lux mūdi Jo. i. viij. Et Jo. j. Erat lux vestrā q̄ illuminat oēm hoīem veniētē zc. Et tō Ps. ait. Accedite ad eū p̄ affectū z deuotionē: z illuminamī. Secdo gr̄a curatiōis

Pctōr em infirm⁹ ē graui ⁊ piculoso mor-
bo. chīs autē medic⁹ saluari. Veniat er-
go pctōr ad chīm: ⁊ dicat cū ps. Misere-
re mei dñe qm̄ infir. sū. Et iter⁹ Sana aīaz
meā qz peccauī tibi. Aug. Dñe medic⁹ es
⁊ eger sum. Misericors es et miser sū. Sa-
na ergo ⁊ miserere. Tertio gratiayiu-
ficationis. Nā peccator mortu⁹ est in ania
Aug. sup Jo. Dis q peccat mort⁹ s; mor-
tē carnis omīs hō timet. mortē aīe pauci.
De autē est ipa vita uiuificans. Ego sum
in q̄t dñs via p̄itas ⁊ vita vt hī Joa. xij. q.
Accedat q pctōr mortu⁹ ad chīm vitā vt vi-
uificet. Prover. vij. Qui me iuenerit iue-
niet vitā ⁊ hauriet salutē a dño. Propter p̄-
dicta dñs Am̄. Dis ania accedat ad chī-
stū: qz oīa chīs est nobīs: si vulnera cu-
rari desideras medic⁹ est. si febrib; estuas
fons est. si grauar; in q̄tate iusticia ē: si au-
pilio indiges vit⁹ est. si mortē times vita
est. si celū desideras via est. si tenebras. Tu-
gis lux est. si cibū q̄ris alimentū est. Exē-
plū tandē p̄pone de magdalena quā benī-
gne recepit eā illuminādo. curādo ⁊ uiuī-
ficando. Un tandē dic̄ ei Lu. vij. Fides t.
te saluū fecit vade in pace.

Quārtus ar. Aud. rē. Nō q differam⁹
ad deū conuertī. Nā ⁊ p̄perea nobīs
voluit suā misericōdiam declarare vt ad eum
ato quertamur. Notate qd̄ d̄ lex. Rō le-
gis p̄ debet attendī q̄ lex ipa. l. j. L. q̄ sit
longa p̄suetudo. Et lex d̄ q̄cqd̄ rōne con-
sistit. j. dī. c. Cōsuetudo. Notate q̄ hīs of-
fenderit regē ⁊ sciat regē legē statuisse de
recipiēdis ad misericōdiam oīb; confugiētib;
ad se. nonne tal̄ est increpand⁹ si differat.
Nā rex talē legē misericōdie statuit: vt dulcī-
ter ad se alliciat eos q̄ se deliquerunt. Expo-
ne ⁊ applica. morando illud Eccl. v. De p̄-
pitiatu pctōz noli esse sine metu ⁊ ne ady-
cias pctā sup pctā: ⁊ ne dicas miseratio dī
magna rē. j.

Sermo. iij. p̄ eadē dñica. iij.

Hic pctōres
rē. Sobri⁹ estote ⁊ vigilate.
j. Pe. v. Sobrietas in cibīs
⁊ potib; p̄bīs ⁊ alijs multū valet ad p̄u-
dentē vigilandū. Jo p̄mitit. Sobri⁹ esto-
rē. ⁊ subdit: ⁊ vigilate. qd̄ si fecerim⁹ nos

recipiet dñs. Vigilandū ē autē p̄pter tria.
Cum p̄t piculoz varietatē
Cum p̄t mort⁹ dubietatē
Cum p̄t iudicis seueritatē
De p̄mo Dat. xij. Videte. s. piculoz ml-
titudinē. vigilate. De scdo Dat. xxv. Vi-
gilate: qz nescitis diē neq; horā. De tertio
Lu. xij. Vigilate itaq; oī tpe orā. vt dī. ha-
be. effu. rē. ⁊ stare aī si. hoīs Saluatio

Hic pctōres rē.
Primus ar. An in receptiōe pctōz cō-
currat misericōdia ⁊ iusticia: Q. non. Iustifi-
catio sit p̄ grām sed si grā est ex merit⁹: iā
non est grā. igit̄ Contra in ps. Uniuerse
vie dñi misericōdia ⁊ p̄itas. Rñdet Bon. in
xij. di. xlvj. In ope iustificatiōis est mise-
ricōdia ⁊ p̄itas: non tñ fm̄ idem. Et hoc
sic p̄tz qz impi⁹ offendit deū. ⁊ dign⁹ ē pe-
na eterna. Misericōdia ergo est remittēdo of-
fensā ⁊ reatu ad penā eternā: sed iusticia ē
obligando ad penā t̄palē. Si ergo iustifi-
catio impi⁹ attribuit diuine misericōdie. Nō
est p̄tise s; approp̄are. Ad illd̄ autē qd̄ obij-
cūt dicendū q̄ q̄ntū ad grē collatiōe ē tm̄
misericōdia nō iusticia: nisi sumat iusticia ge-
neraliter p̄ condescendētia diuise bonitatē.
Intū p̄o ad pene exactiōe nē est iusticia p̄prie
sumpta. Hec Bon. Pro fun. Ad p̄ncip-
pem p̄tinet malos punire: sed cū misericōdia:
maxie qm̄ se humiliant. Jo dicebat Arist.
alexādro. vt dicit Galter⁹ in alex. Parce
hūili facti oranti: frange supbū. Propterea
etiā Senec. dic̄. Illos crudeles vocabo q̄
puniendi causā hnt: modū nō hnt. Punie-
ergo sumus p̄nceps pctōrem hūiliatū cuz
misericōdia: remittēdo culpā ⁊ penā eter-
nā: sed ⁊ ibi est iusticia. qz nō dimittit sine
t̄pali pena: saltē sine dolore p̄tritionis. Cū
ergo q̄rit An in receptiōe rē. Dic rñ vt s̄
Et q̄ p̄clude q̄ in hac receptiōe multo p̄-
est misericōdie q̄ iusticie: s; si neglexerit veni-
er t̄ps qm̄ multo p̄ iusticie q̄ misericōdie faci-
et dñs. Nā d̄ Sap. xix. Impi⁹s vltq; i no-
uissimū sine misericōdia ira supueniet. Au-
dite o pctōres: mēdaces: fraudulēti: falsi
adq̄sitores: raptōres rē. Cogitate qm̄ sic
dic̄ Aug. Misericōdie t̄ps nūc ē: s; iustī-
cie t̄ps post erit. Non ergo nos p̄transcat
h̄ misericōdie t̄ps Si em̄ redire voluerim⁹: fa-
cile nos recipiet. Figura. ij. Reg. xij. In
receptiōe ⁊ recōciliatiōe abialonis qm̄ vo-

Dominica. III. post Trinitatis

eat⁹ est absalon et intravit ad regē et ado-
rauit sup facie terre corā eo / osculatusq; ē
rex absalon. **E**xpone et applica ad
illud Jac. iij. Appropinquate deo: et ipse ap-
propinquet vobis.

Secund⁹ ar. In precedenti⁹ zc. In h^o di-
scendū de p̄sideratiōe idigne murmu-
ratiōis. qz murmurabant scribe et pharisei
dicētes. qz hic pctōres recipit et māducat
cū illis. **M**aledicta scitatis simulatio:
indignant vnde lerari debuerāt. **S**ic. **U**e-
ra iusticia cōpassiōe hz: falsa s̄o indigna-
tiōe q̄uis et iusti soleant recte pctōrib; i-
dignari sed aliud est qd agit tyro supbie/
aliud qd zelo discipline. qz iusti etsi foris i-
crepatōes p̄ disciplinā exaggerant: int̄
dulcedinē p̄ charitatē fiant. **P**reponūt si-
bi in anio ipos pleriq; q̄s corrigunt: qd
agentes p̄ disciplinā subditōr; et p̄ hūilita-
tē custodiūt semen ipos. **A**t contra hi q̄ de
falsa iusticia supbie solēt ceteros q̄sq; de-
spici. **N**ulla infirmatib; misericōdia cōdescen-
dūt. et q̄ se pctōres esse nō credūt: eo dere-
riorēs fiūt. **D**e q̄z nūero pharisei erant q̄
dijudicātes dñm q̄ pctōres reciperet arē/
ti corde ipm fontē misericōdie resp̄hendebāt.
Inuenim⁹ aut̄ in euāgelico textu pharise-
os q̄ dominum murmurasse: sp̄cipue d̄ tri-
bus de q̄b; tñ gaudere debebant.

Pri^o de sua instructiōe.

Sec^o de sua p̄uersatiōe.

Ter^o de sua glificatiōe.

Pri^o de sua instructiōe. qz scz pplm instru-
ebat. **U**n̄ Joā. vi. **M**urmurabat iudei d̄
illo qz dixit. **E**go sū panis viu⁹ q̄ d̄ celo de-
scendi. **P**lurēs etiā murmurauerūt qz do-
cebat mysteriū sue diuinitatē et qn̄ eoz vi-
cia redarguebat vt p̄z in plurib; loc; euā-
gelioz. **I**stis sunt siles q̄ de p̄itate p̄dica-
ta vel notificata indignant: et qd p̄ salute sua
bz: in suā dānationē vertunt. sic. ij. **P**ara.
xvi. vel xvij. **I**ndignat⁹ ē **A**za rex iuda q̄
aniam p̄pham q̄ arguerat eū. **S**at. iij. **I**n-
micus factus sum vobis vep̄ vobis dicēs

Sec^o de sua p̄uersatiōe. qz. s. conuersa-
bat̄ cum pctōrib; eos recipiendo et cuz eis
manducādo sic in p̄posito. et **L**u. v. **M**ur-
murabant dicētes. **Q**uare cū publicanis
et pctōrib; manducat; et bibit; et **L**u. xix
Murmurabant eo q̄ ad hoīem pctōrem
conuertisset. **S**imiles sunt illis oēs odiosi

inuidi / detractores / facta alioz in deterio-
re p̄te interitatis. **I**stis d̄z **J**ob. vij. **Q**ua-
re detrahitis f̄monib; veritatē zc. **L**er-
tio de sua glificatiōe. **N**ā **S**at. xij. **I**n-
dignati sunt pharisei vidētes mirabilia q̄
fecit et vidētes p̄eros clamantes et eū glo-
rificantes. **I**stis s̄ sunt siles oēs inuidi q̄
de bono et honore alioz tristant. **S**ic. **S**ic. **I**n-
uidi deberēt p̄pendere q̄ntē sint cecitay-
tis q̄ alieno malo p̄ficiunt aliena leticia cō-
tabescunt. **Q**nta mala pueniunt ex inui-
dia **E**xemplū **S**en. iij. **S**ain ex inuidia
interfecit fratē suū **I**pi aut̄ inuidi frequē
mala morte moriunt. **E**xemplū **D**an. vi.
et. xij. de his q̄ accusauerunt danielē / q̄ eo
liberato a leonib; deuorati sunt **S**ic ext̄
plum est d̄ aman q̄ turpissima morte mor-
tuus ē quā ipse ex inuidia p̄curauerat mar-
docheo. vt h̄z **H**ester. v. **P**s. **L**ecidit i fo-
ueā quā fecit. **C**onuertēt dolor ei⁹ i caput
eius et in vertice ipsi⁹ iniquitas ei⁹ descendet.

Ter^o ar. **A**ud. zc. **L**auete ḡne siles
istis phariseis: iustos q̄ dē se volebāt
oñdere / sed non opa iusticie facere. **N**ota-
te illud qd h̄z. xxxij. di. **E**rubescat. et. ij. q.
v. **C**onsulisti **S**ecretoz cordis de⁹ iudex
est et cognitor **E**t sic h̄z. **L**. de iurciur. **I**n-
iurandi. **S**olū deū habet vltorē. **A**tten-
dite. **Q**uid valere pōt siq; dixerit et foris
p̄tenderit se esse fidelē regi signa exteriora
oñdens fidelitatē et tñ dephendit et cōtin-
cū esse p̄ditōr. **E**xpone et applica notando.
q̄ oīs pctōr est regni dei p̄ditōr. qz quan-
tū in se est regnū dei ponit in manu diabo-
li. dum obedientiā deo debitā diabolo fa-
cit. **B**erū. i p̄sona ch̄i. **Q**uid ē q̄ inimico
meo vestroq; potius vult; fuitē q̄ mibi;

Sermo. iij. p̄ eadē dñica. iij.
post Trinitatis.

Hic pctōres
ē. **A**duersarius v̄z diabolus
circūit q̄rens quez deuoret. i.
Pe. v. **D**ulcū h̄ observare et notare debe-
mus ne a ch̄o separemur **E**st aut̄ notādū
q̄ diabolus tentat ingeniose et subtilr: im-
probe et p̄criter / p̄terue et crudeliter. **D**e
p̄mo **L**eo papa in quodā s̄mone. **N**ō desit
nit hostis antiqu⁹ deceptionū laq̄os vbi

Sermo. III Jo. LXXVIII

pretendere. et ut quod modo fidei credentium cor
rupat instare. De secundo Beatus. Assidua re
ratione diabolus tentat: ut saltem redio vin
cat. De tertio Beatus. Diabolus crudelis est
homicida. **Salutatio**

Hic etc.

Primus arti. In receptio peccatoris ad
misericordiam siue eius iustificatio sit mai
opus quam creatio mundi: **N**on. Iustifica
tio ordinatur ad bonum particulare vniuersi
creatio autem mundi ad bonum vniuersi. **D**a
tus autem est bonum vniuersi quam bonum vni
par. j. e. b. i. c. i. g. i. f. **C**ontra. In collecta dicit
Deus omnipotentiam tuam parendo maxi
me et miserando manifestas Aug. exponens
illud Jo. xiiij. Et maiora horum faciet. Dicit
quod maius opus est ut ex impio fiat iustus quam
creare celum et terram. Rident Tho. j. q. pe
nul. Opus potest dici magnum dupl. Uno
modo ex parte modi agendi: et sic est maximus
opus creatiois in quo ex nihilo aliquid fit. Alio
modo propter magnitudinem eius quod fit: et sic h
maius est opus iustificationis quam terminatur
ad bonum diuine participationis quam creatio ce
li et terre. Bonum quippe gratie vniuersi est quam
bonum nature totius vniuersi. **Hec Tho.**

Pro fundamento. Vultu solite labo
rare debet vniuersi quam ad iustificationem suam
quod diuinitas viuunt. quia omnia pretereunt propter amare
deum. **U**bi Virgilius in georgicis. Optima
quod dies miseris mortalibus est. **P**rima su
git subeunt morbi tristisque senectus. **E**t la
bor et vitæ rapit inclementia mortis. **I**d
circo bene dicit Seneca ad Lu. Pulcrum est quam
mortem consummare vitam: deinde expectare
securam reliquam sui temporis gratie quod fieri non potest
nisi per scientiam iustificationem quam magnus opus est
Sed quis An sit maius etc. **D**icuntur. ut s. **E**x
quod concludit contra sit in nos dei liberalitas in
peccatorum iustificatione in quam homini tribuit diuine
nature communicatio tæx celibus. **P**et. j.
Magna et preciosa vox. per deo. ut per hec efficitur
mum diuine confortes nature fugietes eius
quod in mundo est concupiscentie corruptione.
Attendite: si fugeritis concupiscentie corrupti
onem: eritis principes diuine bonitatis. **Q**ui
seri peccatores: o superbi: avari etc. **V**idete quam
grauem damnum incurritis quam tæxcellentis bo
no voluntarie vos peris. **S**ed forte quis
Quis nos tanti boni principes efficiet. **L**er
te solus deus. **F**igura Beatus. j. die dñs.

Faciamus hominem ad imaginem et similitudinem
nostram. **H**ominem inquam. i. rationabiliter viuens
etc. quod non potest homo a seipso ad imaginem et
similitudinem nostram non tamen sine dona natura
lia. **H** gratia precipue per charitatem et tunc et
benedixit in meritum ampliando: et prudentiam
vniuersalem concedendo super omnia quibus tunc vni
poterit ad commodum suum spirituale. **R**ho. viij.
Scimus quoniam diligentibus deum omnia cooperantur
in bonum.

Secundus ar. In precedentibus etc. **N**unc d
tertia que est consideratio declaratiue
assimilationis siue confutatiue declaratio
nis. **U**bi sunt tria **A**nderanda

Primum est miserandi conditio. i. eius cui
miserandum est.

Secundum est miserantis affectio
Tertium est miserantis perfectio
In hunc modum dicitur de primo quod est miseran
di hominis conditio que notari potest per ouem et drach
mam. **E**st autem hominis conditio triplex

Prima est inocentie simplicitas

Secunda est honorificentie dignitas

Tertia est precesse gratie utilitas

Prima est inocentie simplicitas que per ouem signatur
Simplicium enim miseret dominus. **U**bi dicit Jo.
x. **L**ogico oues meas. **E**t inposito ponit
parabolam de oue errante vna de centum quam qua
sita et tandem inuentam quia propter infirmitatem
ambulare non potest: pastor bonus in humeris suis
eis ad gregem reportat: et veniens domum conuo
cat amicos et vicinos ad congratulandum sibi
ubi. **S**ententia talis est in summa. **S**i quis ouem perditam
postea inuentam libenter recipit: non debet indignari
si peccatores simplices et humiliatos reci
pio ad penitentiam quam peccant per culpam. **S**ed heu
militi in culpa remanet quibus dicere potest Christus illi
lud Jo. x. **V**os non creditis. s. verbis meis
quia non estis ex ouibus meis. **S**ecunda est hono
rificentie dignitas que signatur per drachmam in qua
est imago et superscriptio regis. **A**ug. **N**obilis
creatura est anima que in quantum est imago dei ad di
uisionem et fruitionem est ordinata. **A**d ostendendum
itaque quoniam recipiendi sunt peccatores ad miseri
cordiam ponit parabolam de drachma perditam
per quam mulier accedit lucernam et euertit do
mum ac diligentem querit donec inueniat et super ea
inuenta cum amicis et vicinis gaudet. **S**en
tentia huius parabolæ talis est in summa. **S**i mu
lier drachmam perditam cum tanta diligentia
querit et de inuenta gaudet: multo fortius de

Domínica. iiii. post Trinita.

hoiem pditurz debet diligenter q̄rere z de eius inuētōe gaudere: et sic nō debet murmurare: q̄ q̄ro pctōres eos alloq̄ndō z eis comedendo. **L. u. xix.** Venit fili' hois q̄rere z saluū facere qd̄ pierat. **Tertia** ē gr̄e z esse utilitas q̄ notat p̄ vtriusq̄ inuētōne tā ouis q̄ drachme. **Hā z vtrūq̄ vti le est.** Sic z hō reparat p̄ gr̄am fructuosus est in bonis opibz. **Un̄ d̄r Ps̄** in p̄sona iustit. **Ego autē** sic oliua fructifera in do. dei. **Sed o res** dōlēda q̄ multi sunt infructuosii z steriles q̄ tandē diuina mīa puant: cū inuimodi sunt q̄ tps̄ in vanis p̄bis z ludis occupant. **Templū** recitat Cirill' scribens ad augustinū de trāsitu hieronymi. **Ne pes** (in q̄t) me' rufus noie vtroq̄ puat' tus parēte a teneris annis ad meas deuenit man': q̄ vtiā ex vtero nō exiisset/ ne illi qd̄ sustinet p̄tigit: quē tāta diligentia enutriui vt a pl̄ibz a me genit' putaret. **Crescēs** itaq̄ infelix puer etate qd̄ nō sapientia/ ingēti pulcritudine decorat' a cunctis dilectōe sup̄flua colebat. **Is itaq̄** de cimo octauo erat' sue anno miserim' expirauit: de cui' morte tāt' ab oibz isonuit luctus q̄ vix p̄ mēsem potuit quietari. **At ego** nimis icubens ei' dilectōi pluries rogauit gl̄iosum hieronymū vt mibi qd̄ acciderat nepoti meo ruelaret. **Orāti** at mibi die qd̄ hora nona tāt' affuit fetor: q̄ nullaten' potui sustinere. **Et dū** tacit' mirarer vñ tāt' fetor esset sup̄ meū p̄tice: eleuatis ocul' infelicē nepotē meū vidi terribili visione: ita q̄ in eū visum imp̄nere nō audebā. nā catenis igneis circūligat': flammās fetidissimas erūpebat. **Ad hāc** visōne me subito tāt' timor iuasit vt dū plurimū loq̄ vellē: formare vocē penit' n̄ auderē. **Postremo** ad me aliquñtulū rediens: si me' esset nepos cepi p̄q̄rere voce tremēbūda. **Ad hec** in q̄t ille vluatibz z suspiriis: vtiā nō essem/ ne tād̄ris cruciatibz essem deputat'. **Hā** scias me p̄petuis t̄pibz tartareis māsōibz p̄māsuz. **Heu** quid dicā: **His** dicit' tāt' mibi dolo: affuit vt pluries sum mirat' quō e vita p̄tin' n̄ decessi. **Quō** autē expletis colloquijs sciscitatus fui cur ita diuinā misericōdiam pdiderat cum tot p̄tutibz pollere videret. **Pro** nulla (in q̄t) me scias causa fore dānatū nisi q̄ in ludis maxie delectabar atq̄ in morte volun-

tarie postpositū p̄fiteri. **Quibz** dicit' disparruit: z tant' fetor remansit vt illū locū per magnū spagium nullus sit ausus introire. **Hec** Cirillus. **Ve** igit' his q̄ cum talia legunt vel audiūt nō timēt. **Hā** si p̄ vno peccato p̄ ludis sup̄fluis puat' hō di' misericōdia et etnāl' dānat': qd̄ fiet vbi est tāta multitudo pctōz. **Somnolēti** pctōres p̄sidentate q̄ ventura sūt: z ad deū cito quertim' **Joel. ij.** **Conuertim' ad dñm** deū vestrum q̄ benign' z misericors est.

Tertiar. **Audistis** zc. **Et** notate quō sic ordinauit de' z mandauit: nullos vitz a se recipiendos nisi q̄ cōdicionēs sup̄pradicatas habuerint. **Dicunt** iura. **Finēs** mādātū diligētē sunt obseruādū. **Manū** dati. **Diligētē.** **L. de** p̄cura. **Si** p̄cura' tot. **Donec** casum. **Rex** mandauit q̄rāt ad me venerunt albo indut' facio eis gr̄as zc. **De** alios in morte puo. **Hōne** vniūq̄ q̄ diligētē laboraret p̄ habēdis indumentis albis: **Credo** q̄ sic. **Expone** z applica notādo q̄ oportet nos hīe cōdicione z vestem ouinā/ si volum' apud deuz inuenire gr̄am. **Datt. xv.** **Statuet** oues qd̄em a dextris: hēdos aut' a sinistris.

Sermo q̄nt' p̄ dñica. iiii. post Trini.

Hec peccato: **Hec** zc. **Resistite** fortes in fide. **Pe. v.** **Fides** fortificat ad vincendū mūdū: z p̄ticeq̄s diaboli. **1. i.** **Jo. vi.** **Hec** est victoria q̄ vincit mūdū hōdes n̄ra. **Facit** em̄ p̄tēptū honoz: delictiārū z diuitiāz. **De** his **Heb. xi.** **Fide** moyses gr̄as effect' negauit se esse filiū filie pharaonis: **Ece** cōtēpt' honoris. magis eligēs affligi q̄ p̄lo dei q̄ t̄palis pcti habere iocūditate: ecce p̄tēpt' delictiāz. **maiores** diuitias existimans thesauro egyptioz imp̄p̄tū chū: ecce p̄tēpt' diuitiāz. **Et** subdit' rō. **Aspiciebat** em̄ in remunerationē. **Saluatio.** **Hic** pecca. zc.

Prim' ar. **An** receptio pctōnis ad gr̄atā siue ei' iustificatio sit mar' opus q̄ gl̄ificatio iusti: **Q̄** sic. q̄ plus excedit donū gr̄e dignitate imp̄ij q̄ erat dign' peccata eterna q̄ donū gl̄ie dignitate iusti q̄ dign' est gr̄a. **Cōtra.** **Donū** gl̄ie m̄lto ma-

ius est q̄ donū gr̄e. **R**ūdet Tho. j. ij. q̄ penit. Aliqd̄ d̄ magnū d̄p̄l̄r. Uno mō fm̄ q̄ntitatē absolūtā. et hoc mō gl̄ificatio iusti est mai⁹ opus q̄ iustificatio pctōris. Alio mō fm̄ q̄ntitatē p̄portiois. sic mons d̄ parū? et mltū magnū. et hoc mō donuz gr̄e iustificat̄ imp̄iu mai⁹ est q̄ donū glo rie b̄rificantis iustū. **Hec Tho.** **P**ro sū damēto. Non dubiū q̄n magnuz sit opus pctōris iustificatio: etiā p̄ q̄nto est ab ho/ mine. iuxta illud **Quidū de arte.** Magnū op⁹ est mores composuisse suos. q̄ si forte cuiq̄ hoc duz videat: audiat **Lullium** in rhetorica di. **O**ptima v̄nēdi forma ē eli/ gēda quā iocundā reddet p̄suetudo. Si q̄ a bona **Quendi** forma recessit: cito redi/ te et iustificari studere. qd̄ v̄tq̄ magna op⁹ ē. **Sed q̄rit An sit mai⁹? zc.** **Dic r̄n.** vt sup̄. **Ex q̄** clude q̄ satis appet q̄ sit com mēdanda dei misericōdia in iustificatiōe ip̄i. **Uñ P̄s.** **D**iferatiōes ei⁹ sup̄ oia op̄a ei⁹ **Et Sap. xj.** **D**isereber̄ oim̄ v̄nie qm̄ oia potes: disti. pctā hoim̄ p̄pter p̄niam. **Attē dite** o pctōres: auari: piuri zc. **Pctōs** qd̄ est de⁹ misereri z̄ parcere: z̄ de facto parciū penitentib⁹. sed si neglexerit⁹: potens est z̄ ipe punire: z̄ puniet: et tanto grau⁹ q̄nto diuti⁹ expectauerit. **Figura.** **D**iu expe/ ctauit d̄ns z̄ dissimulauit in punitiōe iude oim̄ volēs eos reuocare. sed tan dē per ba/ bylonios dure captiuauit. vt h̄ in. iij. li. regū. **Spiāl̄r** **I**lla captiuatio babylonī/ ca figura fuit infernal̄ incarcerationis: vbi r̄to acri⁹ punit⁹ q̄s quāto diuti⁹ expectat **Ro. ij.** **A**n diuitias bonitat⁹ ei⁹? z̄ pa. z̄ lō ganimitat⁹ p̄tēns: **I**gnoras qm̄ benigni tas dei ad p̄niam te adducit: tu autē fm̄ du rictā cordis t. z̄ impe. cor thesau. tibi iraz in die ire z̄ reue. iu. iu. dei zc. **S**ecūdu ar. **I**n p̄ced. zc. **I**n hoc d̄/ cendū de s̄do qd̄ est miserant⁹ p̄ssī ma affectio siue dilectio: q̄ patet in trib⁹ **P**rimo in benignissima carnis assum/ ptioe siue susceptione. **S**ecūdo in diligentissima perditōrum requisitione. **T**ertio in durissima cruc⁹ p̄pessione **P**rimo igit zc. q̄ s̄ḡtur p̄ lucernā accēsam **B̄reg.** in homel. **L**ucerna quippe lumē in testa est diuitas i carne. **I**n q̄ apparer in/ applicabilis ad nos dei dilectio. **Joan. iij.**

Sic deus dilexit mūdū vt filiū suū vnige nitū parer zc. **Bern. ser. de Epiph.** **I**n q̄ magis poterat comēdare benignitatē suaz q̄ suscipiēdo carnē meā: **S**ecūdo in dili gentissima perditōrum requisitione: q̄ s̄ḡtur p̄ pa stozē diligētē req̄rente: z̄ p̄ mulierē sollicitē q̄rentē zc. **N**ota b̄n̄ q̄t labores sustinuit ab ortu suo zc. **T**ota vita ei⁹ in pena z̄ la bore fuit. **S**i q̄cū tanta diligentia nos req̄ siuit: p̄sem⁹ cū q̄nta diligentia sibi seruire debem⁹. **Uñ. ij. Paral. xx. vel. xix.** **L**ū di ligentia cūcta facite z̄ d̄ns erit vobiscum. **T**ertio in durissima cruc⁹ p̄pessione: q̄ s̄ḡtur p̄ hoc q̄ pastor ouē h̄uer⁹ iposuit. i. dolores n̄ros ipse portauit. vt h̄ **Esa. iij.** **Ambro.** **H**umeri ch̄i cruc⁹ brachia sunt **Et certe** h̄mōi p̄sideratiō sola sufficere de beret ad inducēdos pctōres vt pctā depo nant. **E**xemplū narrat **Alincēt⁹** in spe culo moz. li. j. pre. iij. q̄ qdā scholar⁹ pari/ siensis cum vicio carnis mltū esset pedit⁹ et p̄crastinaret facere p̄niaz z̄ vitā **Dirige re:** qdā nocte appuit ei d̄ns in ea forma q̄ fuit crucifixus: ostendens ei vulnera sua cruenta: dicens q̄ hec p̄ suis pctis pertu/ lerat: z̄ eozū cicatrices retinuerat ad cor/ uos. i. p̄crastinatores penitentie reuocan/ dos. **I**lle igit ad hanc vissionē motus: rel/ ligationem intrauit z̄ vitam in bono cōsum⁹ maui. **C**ōsiderate igit z̄ fide aspiciate ch̄i stum in cruce pendentem z̄ vos oēs aduo cantē: dicentē illud **Esa. xliij.** **R**euertere ad me qm̄ redemi te. **T**ertio **Ar.** **H**ic applica quod ponit p̄ se ria. iij. post s̄dam d̄nicam aduentus in secūdo aduentuali: vtz **Ab̄h̄ciamus.** **V**el sic dicas. **A**udistis q̄ diligētē ch̄is hoim̄ req̄siuit. **A**trendite qm̄ z̄ nunc dili/ genter req̄rit z̄ multipl̄r. **S**ed multi sunt qui aduertere nolūt. **S**ed notate q̄ lex d̄i cit **B̄n̄ficiū** nō confereb̄ in inuitum. ff. de re. iu. l. **I**nuito. et. **L.** vnde vi l. fi. **Et. l.** **N**on emere. **L.** de iu. delib. **E**t inuit⁹ ne/ mo bonus esse potest. **xij. q. vj.** **V**ides. **A**udite **S**i rex offert alicui proditori gra tiam et beneficia multa: et tamen ille regem contemnit et ei dorsum vertit: nonne merito punitur a rege zc. **E**xpone et applica notando illud p̄mi **Regum. ij.** **Q**ui me contemnit erūt igno biles.

Domínica. III. post Trinitatis

Sermo sextus pro tertia dominica post Trinitatis.

De peccato

Heres rē. Deus ois grē vocavit nos in eternā gloriā suā. j. Pe

tri. v. Notandū q̄ tripl̄r vocavit nos.
Ad esse nature.
Ad esse gratie
Ad esse glorie.

De p̄mo Rom. iij. Vocat ea que nō sunt tanq̄ ea q̄ sunt. De sc̄do. j. Thef. iij. Nō vocavit nos de inimicitia: sed i sanctificationē. De tertio. j. Pe. ij. De tenebris vocavit nos in admirabile lumē suū. Jō sicut d̄r Pau. Eph. iij. Digne ambulare vocatiōe q̄ vocati estis. Et j. Thef. ij. Ambuletis digne deo q̄ vocavit vos.

Salutatio. Hic peccatores rē.

Prim⁹ ar. An cunctis viatorib⁹ p̄sto gr̄a gratis data q̄ sic p̄nt ad deum cōverti vt ab eo recipiant. Q̄ nō. q̄a de⁹ nihil facit frustra. Talis autē gr̄a in mult⁹ esset frustra: cū maneāt in fecib⁹ peccōz.

Contra. Aug. li. de p̄nia. Sp̄ p̄sto est gr̄a si nō fuerit repulsa. R̄ndet Bon. in. ij. di. xxvij. q̄ capiēdo gr̄am grat⁹ datā pro oi dono sup̄naturali dispositus et icitati⁹ uo: nullus rōne vtēs in p̄nti vita q̄ntūcūq̄ q̄ malus ea total̄ puat. Signāter dicūt p̄nti vita. Sec⁹ em̄ erit in alia. Ut em̄ ait idē Bon. dist. v. sc̄bi. Ideo demones conuerti nequeūt: q̄ gr̄a grat⁹ data carent: q̄ idcirco eis a deo n̄ offert. q̄ sunt extra statū merēdi. Q̄d em̄ est in angelis casus: h̄ est in hoib⁹ mors. r̄ ecōtra. q̄ vbiq̄q̄ ceci derit lignū ibi erit: Ecces. xj. Hec p̄ r̄si/one. Pro fundamento. Laudabile atq̄ regale op⁹ est succurrere miser⁹. Quid⁹ d̄ ponto. Regia crede mihi res succurrere lapsis. Hec est q̄ d̄ d̄icio sūmi reg⁹. Unde ibidē. Crede mihi/miser⁹ celestia numina parāt. Nō dubiū q̄ q̄n de⁹ parat⁹ sit oib⁹ viatorib⁹ subuenire. Vñ r̄ Sene. ad Luc. Prope est a te de⁹: recū est: in te ē. Sed q̄ r̄it An cūct⁹ rē. Dic r̄n. vt s̄. Et q̄ cōclu/ de q̄ vitupabiles r̄ p̄fusiōe digni sunt q̄ a deo fugiūt/ei⁹ mādara ifringētes. Deut. xxxij. Deū q̄ te genuit dereliquisti rē. Audite deo rebelles peccōres: lubrici: auari:

fraudulēti rē. Attendite illō Hiere. xvij. Dñe oēs q̄ derelinquūt p̄fundent: rece dētes a te in terra scribent: qm̄ dereliquūt venā aq̄z. Metū dñm. Q̄ erit dura in/ crepatio talū q̄ a dño arguent. Figura Dat. xxij. Hierlm̄ hierl̄z q̄ occidit p̄be ras r̄ lapidas eos q̄ ad te missi sūt: q̄ r̄es volui rē. Sp̄ualr̄. Oia rōnalis q̄ nō au/ disti inuitatiōe r̄ vocatiōe tibi factam: imo occidit p̄has. i. eternas inspiratiōes r̄ exhortatiōes ext̄iores q̄ dicunt p̄be q̄n tū ad futuroz p̄uiciatiōe: puta mortis/ iudicij r̄ h̄mōi. q̄s mlti reijciūt r̄ mortif/ cāt: r̄ p̄ duriciā cordis lapidāt. Ecce relin quef vob̄ dom⁹ via deserta. Tales em̄ a deo derelinquunt p̄ puatiōe grē: r̄ gandez p̄ puatiōe gl̄e: nisi forte cōuertant ad dñm eū recognoscētes r̄ dicētes. B̄ndict⁹ q̄ ve nit rē. Redite q̄o peccōres ad dñm: q̄nā ip̄e p̄r Sach. j. Cōuertimī ad me: r̄ ego cō uertar ad vos.

Secūdu⁹ ar. In p̄ced. rē. In hoc di/ scendū de tertio q̄d est miseratiōis p̄/fectio: q̄ potest esse in trib⁹

Primū est p̄dicoz reductio.
Secundū est reductoz adunatio
Tertiū est adunatoz resectio.

Primū igit rē. Hec reductio s̄ḡtur i hoc q̄ pastor portās ouē in hūer⁹ venit domū reportās eā. Ad hoc q̄ppe ch̄is pass⁹ ē vt peccōres reduceret ad se. Joan. xij. Ego si exaltat⁹ fuero a terra oia trahā ad meip̄m Hierem. xxxj. In charitate p̄petua dilexi te: id attraxi te miser⁹ rui. Secundū est reductoz adunatio: in h̄ q̄ ouem redu/ctā ceter⁹ adunauit: et conuocauit amicos r̄ vicinos. Vñ ip̄e dñs dicebat Jo. x. Al/ias oues habeo que nō sunt ex hoc ouili: r̄ eas oportz me addu. r̄ fiet vnum ouile et vn⁹ pastor. Et Joā. xj. Iesus moriturus erat vt filios celi q̄ erāt disp̄si cōgregaret i vnū. Vñ Aug. in q̄dā ser. Vltos filios dei fecit vnic⁹ filius dei: sibi fr̄es redemit sanguie suo: pbauit reprobat⁹: redemit vē dit⁹: honorauit iniuriat⁹: viuificauit occi/ sus. Tertiū est adunatoz resectio. quia d̄r. Cōgratulami mihi rē. Vbi est p̄sides/ randa leticia peccōris penitēt⁹: q̄ h̄z dicere cū p̄s. Cōuertisti plāctū meū in gaudij mihi rē. Et vere mltā est ei m̄tia gaudij q̄ de porta inferni reduct⁹ ē ad portā celi:

de filio diaboli factus est filius dei: de filio
pditionis factus est heres regni celestis. Ite
est ibi preplada leticia omni reducitur. Unde
Grego. Notandum quod non dicitur gratulami
in uerba dei: sed: mihi quod uicis eius gaudium est
uita nostra. et cum nos ad celum reducamur/so/
lenitatem leticie illi inplem. Ite leticia
celestis curie gaudeat. In euangeliis dicitur
Amen dico uobis: gaudium erit in celo super
uno peccatore penitentem et cetera. Beda. Haec
ior est materia diuine laudis in restoratione
hominum quam in creatione angelorum. Mirabilis
quippe angelos creauit. sed mirabilis hoies
restaurauit. Grego. in hominibus. Haec gaudium
fit in celo de peccatore penitente quam de iusto. quia
et dixit in psalmo plus illi militi diligat quam
fuga reuersus hostem fortiter periclitatur: quam
quam nunquam terga percutit et nunquam quod fortiter fe-
cit. Sed sciendum quod sunt plerique iusti in qua
uita tantum est gaudium uel eis peccatorum penite-
tia nullatenus profecti possit. Hec ille. Quia
uis itaque pastor multo plus diligat nona
gintanoue oues quam sola ceterima: raris tamen
alijs: de illa inuenta multis modis gaudere
se ostendit: Sic saluator de reparatioe hominis
magis gaudet. hoc est: pluribus argumentis
ostendit se gaudere quam de angelorum stabilitate
te. Leteris tamen partibus: permanentes in iustitia
sunt deo magis dilecti. Hec in hominibus. Hinc
colligendum est quantum deo gaudium faciat quam
humiliter plagit iustus: si sibi faciat in celo gau-
dium quam hoc quod male gessit per penitentiam dicitur
in iustis. Est autem notandum quod dominus non dicit esse
gaudium in celo super uno peccatore penitentem cogi-
tante quam est penitentia peccatorum. nec dicitur: peni-
tentia docere: quam est penitentia peccatorum. peni-
tentia. nec dicitur: penitentiam ostendente quam est penitentia by-
pocritarum. sed dicitur: penitentiam agere. que est pe-
nitentia deuotorum. Non solum gaudet angeli
de redemptioe humani generis: sed quicumque ho-
ra uertit uel peccatorum: fit gaudium angelorum di-
um. Creptum in uitalia: Quidam pius deuotus
aspiciens quidam ad ecclesiam ueniente: uidit
iuxta eum demones quasi luderes et gauden-
tes: et angelum eius bonum alio se sequente: si gna
multe tristitie ostendit. Cum autem uir ille redi-
ret de ecclesia in quam penitentiam egit: uidit pater ille
deuotus angelum bonum iuxta eum hilari facie et
multa tristitia. Hec profecto consideratio
nos multum deberet inducere ad opera futurum.

Ambro. Hoc proficiat ad incentiuam pbita-
tis si unusquisque uersationem suam gratiam
fore credat ceteris angelorum: quam aut affecta-
re debet prociuium: aut uereri de offendam.
Tertius ait. Aud. et cetera. Cauete ne per
negligentiam aut tarditatem uiam a tam
to gaudio excludami. Dicit regula iuris.
Hora sua cuiuslibet est nocua. ff. de re. tu.
l. In denatione. Et extra de electioe et ele-
prate. li. vj. c. Inter uniuersas. Videte ne
uobis tingar sic per non fatuus quam clau-
sa est ianua: et dictum est eis Rescio uos: ut
hinc Barr. xv. Ideo audite dictum sapientis
Ecclesi. v. Ne tardes uerti ad dominum: et ne
differas et cetera.

Dñica. iij. post trinitatis Sermo. viij.

De peccato:

Heres et cetera. Ipse proficiet: confirmabit: solidabitur. j. De. v. Perfi-
ciet inquam per gratiam: confirmabit per gloriam: so-
lidabit per securitatem indubiam. De primo
Phil. j. Qui cepit in nobis opus bonum: ipse et per-
ficiet. De secundo Rom. viij. Ipsa creatura
liberabit a fuiture corruptiois in libertate
glorie filiorum dei. De tertio uer. j. Qui me
audierit absque timore reuelset et abundanter
profuerit: malorum timore sublato. Hic et cetera.
Primus ait. An de sic peccatores recti-
ficat quod omnia bona per culpam mortificata
restituatur. Uide s. ser. v. post primam dñicam
quadragesima.

Secundus ait. In preced. et cetera. In hoc autem
ser. dicendum de triplici effectu miser-
cordie diuine erga penitentes.
Primus est suauitas receptiois.
Secundus est benignitas remissiois.
Tertius est liberalitas restituois.
Primus igit. et cetera. Hier. iij. Tu fornicata es
cum amatoribus multis: tamen reuerse ad me et ego
suscepta te. Hinc Chrys. de pen. dist. iij. c.
tal. ait. Talis mihi crede talis est erga hoies
dei pietas quam nunquam spernit penitentem si ei pure
et simpliciter offerat: etiam ad summum uenerit
quod malorum et inde tamen reuerti uelit ad pccatorum
uiam: suscipit eum deo libens et amplectitur. Se-
cundus est benignitas remissiois. scilicet culpe per
collatoe gratie iustificatiois. Eze. xvij. Quam-
cumque hora igemuerit peccator oim iniquitatum
eius non recordor. Ps. Miserationes eius super omnia

Domínica. III. post Trinitatis.

opa ei? Tertius est liberalitas restituti-
onis. qz penitenti restituit ea qz p culpa sunt
amissa. Ezech. xxxvj. Restituam vos sic a
pncipio bonis qz dirabo maioribus qz habu-
istis an. Qz aut dicit Hiero. di. l. c. Quis
cuqz. Reverti in pstinu gradu difficile est:
Intelligit de gradu tpalis dignitatz: aut
spualis z eccliaſtice. sic puz. ex pbris eius.
Nos aut loqmur de gradu gre z meritoz
z qz fm rigore discipline quicqz factu sit
vt ab eccliaſtice dignitatibz ppter crimina
nonnulli caderet ad qz etiã post pacã pe-
nitentiã redire nõ liceret: vt scribit p̄fata
dist. l. c. Ut constituantur. c. Si lapsis. tñ
hoc non dicit ex desperatione indulgentie qm
mo etiã inuerti sunt plures q post lapsuz p
pniaz restituti sunt ad spuales dignitates
sic petrus ad apostolatũ restituz: z aplozũ
pnceps pstituz. Sic z aaron post p̄statũ
vitulu in sumũ sacerdotẽ p̄secrat: est. Int
p̄ctoꝝ aut considerem? p̄cipue sublimati-
onẽ triũ qz efficaciorẽ nobis fiducia p̄stant
Hi sunt Paulus sup̄bissim? David luxu-
riosus z Bartheus cupidissim?. Hoꝝ tñ
voces magis qz alioꝝ voluit dñs in ecclia
resonare. Freqnti em in ecclia legit euan-
geliũ fm mattheũ: cantant psalmi dauid:
legunt eple pauli: qz alioꝝ. Patz itaqz qn
ta sit diuine miseratiõis dulcedo erga pec-
catores penitẽtes. **E**xempla mltã habe-
mus. P̄mo in dauid. h. Reg. xij. cui p̄ adul-
teriu z homicidiũ dicitur: peccavi. Dic na-
chan p̄pha. Et dñs a te transtulit pctm tu-
um. De qz Hiero. di. ad oceanũ. David
sc̄ri z mansuetissimũ viri homicidiũ paritẽz
adulteriu septẽ diez emẽdauit fames. Za-
cebat in terra: volutabat in cinere. z obli-
tus regie maiestatz lumẽ q̄rebat i tenebz:
atqz ita factũ est vt qz me docuerat p̄bis su-
is quõ stas non caderẽ: doceret per pniaz
quõ cadens resurgerẽ. **E**xemplũ etiã e-
de minuitis lib. Bone p̄ totũ. Itẽ legit in
dial. Cesarij qz tpe Innocẽtij pape. mulier
q̄dã libidis igne succensa p̄p̄u illecebũ
adamauit filiu: de qz p̄cepit aliũ filiu. Ter-
rore aut p̄culla cõsilio habito quũdã sa-
cerdotis infantulu secũ tollens rhomã ve-
nit: z cũ magna importunitate z p̄tritione
maxia: dñi Innocẽtij pape oculũ se inges-
sit cũ tantz clamoribz z lachrymis cunctis
audientibz faciens p̄fessionem vt oēs ver-
terent in stuporẽ. Videns papa in mulie

re p̄tritionẽ tantã: misericordia ei? sic p̄u-
dens medic? volens infirmitatẽ plene cura-
re z veritatẽ p̄tritionis p̄bare p̄cepit
vt in tali veste corã eis appareret in q̄li ve-
nerat ad filiu cũ qz peccasset. Et illa p̄fusi-
onem tpalem nõ timens vt eternã euades-
ret mox vestes exuit z in camisa rediit se
paratissimã ad oēs satisfactiõẽ oñdit. Cõ-
siderã vir brũs tali obedientie: tali vere-
cundie: tali p̄nie nulli? pcti penã posse ob-
sistere: dixit ad mulierẽ corã oibz. Dimissũ
est pctm tuũ. Vade in pace. Et nil amplũ
ei iniunxit. Audiens h qzdam de cardinali-
bus: murmurãdo papã reprehendit dicens
ad tantã culpã tabreue p̄niam nõ sufficere
Qui rñdit. Si ego iniuste egi: habeat via
bolus p̄atem intrãdi corp? meũ. Si p̄o i-
iuste me reprehẽdis: sicut tibi fiat. Statim vi-
abolus cardinalẽz vexare cepit. p̄ qd ostẽ-
sa est mulier? p̄fecta p̄nia. Tandẽ tñ oioꝝ
ne purgat? cardinalẽ: diuine misericordie de-
cetero p̄dicere nõ p̄sumpsit. O miseri pec-
catores currite ad fontẽ pietatz: deponite
pctã vt misericordia inueniatz. Nã vt dicit
Bern. Frustra est spes illis qz de misericor-
dia sibip̄is blandiunt et de peccatis non
emundantur.

Tertius ar. Audistis r̄c. Currite ergo
ad hanc misericordia. Nã vt dicit. r̄j. q.
i. Relatio. et de p̄se. dist. iij. Ne qd absit:
acceleratio cõmendabilẽ est i lucrã aiãz p/
motione. Et lex dicit. ff. de pactz. l. Suma.
Quilibet oꝝ p̄ suis negocijs vigilare. La-
uete ne sitz siles illi qz multũ indigẽs negli-
git manũ agere volẽti sibi dare. Et p̄de no-
tãdo illud Augus. Plus vult ille dare qz
nos accipere.

Sermo. viij. p̄ dñica. iij. p̄ Trinitatis.

Hic pctores
r̄c. Si qz sicut veniat ad me z
bibat Jo. vij. Quidit dñs qm
voluntatẽ h? recipiẽdi pctores penitentes
Et sunt ibi triã notãda.

Primũ vocatiõis gñalitas. Si qz sicut
Secũdũ iuitatiõis suauitas. veniat.

Tertiu oblatiõis liberalitas. et bibat.

De p̄mo Esa. lx. Oēs sitientes ve. ad aq̄s
zẽ. De sc̄do mat. xj. Veni. ad me o. qz r̄c.
De. iij. apo. y. Qui sitit ve. z qz v. a. a. v. s.

Hic peccatores zc.

Primus articulus An d' precipiat peccatorē reuertentē in maiorē: vel minorē: vel eōlem gratiā: Vide sē. iij. post dominicā primā quadragesime.

Secundus ar. In pced. zc. In h ser. dicendū est de tribz q' impediūt cōsolationē diuine misericōdie.

Primū est nimia psumptio.

Secundū est salutis despatio.

Tertiū est cordis induratio.

Primū igit est zc. Talis autē psumptio (vt de Bon.) nascit' de ipunitate: totū. f. dās misericōdie: auferēs oīno rigōrē iusticie. et est pctm in spūm sc̄m: qz claudit viā ad grāz et viā ap̄t ad culpā. Et iō qz diuina misericōrdia abutit': iō iuste facit amittere misericōrdia: quā nullus iuenit nisi q' deū timet. Greg. in mora. Dipotēt' dei misericōdia illi' obliuiscit' q' oipotent' dei iusticie fuerit oblit'. qz misericōrdie deū iuenire non poterit q' eū iustū non timet. Misericōdia em̄ solis deū timētibz pmitit'. Luc. j. Et misericōrdia p̄genit' i p̄genies timētibz eū. Et ps. Quā p̄m altitudinē celi a terra corro. misericōrdia suā sup timētēs se. Idē. Quō misericōrdia p̄ filioz m̄. dñs tū. se. Idem. Dīa dñi ab et̄no z vsq' i et̄nā sup tū. eū. Dīa g' dei p̄uādūt sūt q' nimis de ea psumūt. Hāc autē psumptionē tria deberēt rep̄metē. scz

Pctōz commissōz certitudo. Certi em̄ sumus multū p̄t' peccasse. Ps. Iniquitates mee supgressē sūt caput meū. Et meritoz incertitudo. Ecces. ix. Nescit hō vtz amōre vltō dīo dign' sit. Et exēploz multitudo. Sicut de iob dicte Job. ix. Verebar oīa opa mea zc. cū tū cēt vir sc̄tissim'. vt patz Job. j. ca. Et de angel' de q'bz d'z. ij. Pe. ij. Si de' peccātibz angel' n̄ pepit zc. Et de agathone i vitaspa. q' q'uis sc̄tissime vixit' ser: mirabil' tū timebat i ar'iculo mortis. Eccl. xxvj. O psumptio neq̄ssima vñ creata es: Secūdu est salutis despatio q' ex op̄posito ad psumptionē totum tribuit iusticie auferēs clemētia mie. z iō claudit viā ad grām. qz spem tollit p' quā reuocat pctōz. Sublata autē spe/ irrefrenate labiū hoies ad vicia. Th̄ sup illd' puer. xxiiij. Si d'spauer' lapsus i diez angustie minuet fortitudo tua. d'z Glo. Nihil execrabili' despatōe quā q'bz i generalibz hui' vite laboribz: et

(qz pct' ē) in fidei certamine pstantiā p̄dit. Th̄ despatio frequē hōiem ducit ad sui ocisioem. Patet de achitophel. ij. Re. xvij. Et d' iuda Bar. xxvij. Despatio q'ppe p̄culdissimā est infirmitas facies hoiez ero/sum dō: qz negat diuinā bonitatē z miāz. sic dicebat Lam Gen. iij. Maior est iniquitas mea q' vt veniā merear. Et Isid. li. de sū. bo. Perpetrare flagitiū aliqd' mors est aie. sed despare ē descendere in infernum. Oē m̄ autē mortū despatiois excludere v'z p̄sideratio diuine misericōdie. Th̄ Bēf. Dā/lor est pietas q' quis iniquitas. Et Aug'. De' n̄ misericōrs pat' ē saluare miā q's nō pōt saluare iusticia. Idē. Quasi sc̄it' la in mari: sic sunt oīa pctā cōpata mie dei.

Tertium est cordis iduratio. Eccl. iij. Cor dūz male hēbit i nouissimo. Pōt autē hōi' iduratio p̄tingere tripl'r. P̄io p' im̄ misericōdiam: puta cū q's n̄ vult alii offensam remittere. Eccl. xxvij. Hō hōi' suat irā: z a deo q̄rit medelā. In hōiem sibi sūm nō hz miāz z despat' p' pctis suis. q̄i d' frustra h̄ facit. Itē cū q's nō vult paupibz subuenire. Prouer. xxj. Qui obturat aurē suam ad clamorē pauperz: z ipse qz clamabit z n̄ exaudiet. Patet in diuine Lu. xvj. Item cū q's facit aliqd' p̄uū diuine misericōdie: puta v'uras exercendo: mercedē pauperz merce narioz retinēdo: aut differendo: aut dīmi nuēdo: iustos p̄sequendo: nouas exactōes z simpliciū opp̄ssioēs iueniendo. De q'bus Dīe. xix. Propt' maliciā adiuēctionū eoz de domo n̄ra eijciā eos: nō addā vt vili/gā eos. O' q' terribil' cōminatio. Scōdo p̄tingit induratio p' iobediētā. Dūz em̄ d'z qd' nō cedit rāgenti. iō cor dūz d'z cor inobediēs diuīs mādat' aut correctōibz supioz: aut cuiuscūq' monitōi. Et oīs tal' iduratio est impedimētū p̄sequēde mie. P̄io p̄ter p̄mū Hiere. i. vj. Abiuli pacem p̄lo isto z miāz zc. sequit'. Ecce em̄ vnusq'sq' ambulat p' prauitatez cordis sui vt nō me audiat. Exēplū est saul: j. Re. xv. cui dīctū est. Quia peccisti sermonez dñi: peccite dñs. Propt' sc̄dm Prouer. xv. Qui abiūcit disciplinā despiat aiām suā. Propt' tertū Esa. xxiiij. Ne q' spernis: none z ipse spernet'. Tertio p̄tingit induratio p' im̄nitētā q' aliqñ d'z negatio p̄nie. puta cum q's nō penitet z differt penitere. Aliqñ nō

Donnica. III. post Trinitatis

positū siue negatio positū penitendi. Et
his duob; modis ē pcti circūstantia. Ali/
qñ d; positū nō penitēdi: et sic est spēcia/
le pctm in spm̄scm̄. vt d; Tho. ij. q. xiiij.
ar. ij. Impenitētia aut̄ q̄cūq; mō dicat̄ est
oim̄ victoz receptaculū z oim̄ gr̄az obsta/
culū. Nec em̄ cor: hois idurat z iram dei
exaggerat. Rho. ij. Tu aut̄ fm̄ duriciam
cordis tui z ipenitēs cor tuū thesau. ti. irā
in die ire. Nec ipenitētia precipitat i infer/
nū. **E**xēplū refert Beda li. de gest; an/
gloz. libro. v. ca. xv. di. Noui quāda quem
vtrina nō nouissem q̄ in monasterio nobili
ignobilr̄ viuēs: cū alij irer̄ ad eccliam: ipse
cū ess; faber optim; ppter officū suū alijs
vtilē ab alijs tolerabat: i fabrica sua rema/
nens vacans ebrietatib; z alijs illecebris
carnis: q̄ subita ifirmitate occupat̄ cum a
frīb; moneret̄ ad p̄nias: mortēs clamās z
despans r̄ndit se n̄ posse. q̄a sic brūs Ste/
ph̄an; mortēs vidit celū aptū: ita p̄ d̄niuz
viderat̄ sibi aptū infernū z patuz sibi locū
p̄pe annā z caiphā z alios q̄ ch̄m occide/
rūt: z videbat z dicebat iudiciū suū insta/
re z sibi spem salutis nō superesse. Et hec di/
cens mortu; ē: lōge ab alioz sepultura po/
sit; nec aliq; frat; suffragiuz aliqd; p̄ eo
facere ausus ē. Audite o pctōres indurati
et festinet; agere p̄nias absq; dilatiōe: qm̄
vt h; Jaco. iij. Ignoratis qd̄ sit vobis in
crastino.

Tertiar. Aud. zc. Cauere ḡ ab illis
impediment; ne misericordiaz amittatis
z gr̄am. Notate qm̄ sic h; L. de sacrosan.
ecclēijs. l. Sancim;. z. xij. q. j. Precipim;
Ania est p̄ferēda q̄buscūq; reb;. Et p̄ p̄se
q̄ns etiā ea q̄ sunt saluti aie necessaria. Au/
dite. Si cui offerret̄ lapis p̄ciosus q̄ etiāz
gr̄am impatoris z nobile regnū mercari
posset: credo libētī anio eū recipet. Expo/
ne. Per lapidē p̄ciosum intellige dei misē/
ricordīā quā de; offert oib;. Sap. xj. Di/
serer; oim̄ dñe qm̄ oia potes.

Donica. iij. post trinitat; Sermo p̄m;

Serote misē/
ricordes sicut p̄z v; celest; misē/
ricors est. Luc. vj. Existimo q̄
nō sūt p̄digne passiōes hui; t̄pis ad futu;

rā gl̄iaz q̄ reuelabit̄ in nob;. Ro. viij. Et/
mus nobis ip̄ misericordes si patiēter toy/
cerem; hui; t̄pis passiōes. In q̄b; vt leu;
ferant̄ notāse sunt tres p̄ditōes. Brevi/
tas: Leuitas: Utilitas: cōpatīue vic; pec/
naz purgatorij z inferni. De his trib; ij.
Lōz. uq. Id em̄ qd̄ in p̄nti momētaneuz
est z leue tribulatiōis: sup̄ modū in subli/
mitate eterne gl̄ie p̄odus opat̄ in nob; nō
p̄tēplatiōib; q̄ vident; sed q̄ nō vident; Que
em̄ vident; t̄palia sūt: q̄ aut̄ nō vident; eter/
na sunt. Hec ibi. **E**stote zc.

Prim; ar. An in deo sit misēdia: Q;
nō. Misēdia em̄ est spēs tristitie: vt
d; Dam. sed tristitia nō est in deo. Con/
tra. P̄s. Misericors z misericors dñs.

Rndet Tho. j. p. q. xxj. q̄ misēdia ē ma/
ximē deo attribuēda nō qd̄ fm̄ passiōis
affectū: sed fm̄ effectū. Ad cui; euidentiam
p̄siderādū q̄ misericors d; q̄ h̄is misē/
coz. l. afficit̄ ex miseria alteri; p̄ tristitiā
am acti esset p̄pria miseria. Et ex h; sequit̄
q̄ opet̄ ad depellendū miseriā alterius vt
p̄pria: z hic est mie effectus. Et h; maxime
copetit̄ deo: repellere vic; miseriā aliorū.
Tristari tñ de miseria alicui; ei nō conue/
nit. Per miseriā quēcūq; defectū intelliga/
mus. Defect; em̄ nō tollunt̄ nisi p̄ alicui;
bonitat; p̄fectiōez. Prima aut̄ origo bo/
nitat; de; ē. Hec Tho. Pro fundamēto

Diuina maiestas sit misericors etiā v;
dent̄ sentire poete. Quid; de p̄oto. Et/
de mihi: misēz celestia numina parcaunt.
Nec sp̄ lesos z sine fine p̄mūt. Et Gene.
dr. Nullū mag; q̄ p̄ncipē clemētia decet.
Maxie ḡ decet eū q̄ sūm; p̄nceps ē. Lū ḡ
q̄rit̄ An in deo zc. Dic rñ. vt s;. Et q̄ con/
clude nullaten; diffidēdū esse de deo: qm̄
certi sum; ipm̄ eē patū ad n̄ri miserendū si
penitere volum;. Ideo Joek. ij. Couertit̄
mini ad dñm̄ deū v̄m qz benign; z misē/
paties z mul. mic: z p̄sta. sup̄ malicia. Et
p̄s. Tu aut̄ dñe suavis z mitis: z mul. mic
oib; iuo. te. Audite o duri pctōres: inuidi;
auari zc. Glidete ne p̄ negligētā aut̄ p̄c/
ptū dei misēdiaz amittat;. **F**igura. Et/
pectauit dñs iudeos vt ab idolatria redi/
rent. sed qz neglexerūt: tandē eos p̄ baby/
lonios captiuauit: vt h; in. iij. li. regum.
Expone qm̄ in q̄libet pctō mortali est mō/
dus q̄dam idolatrie: qz p̄fert̄ creatura cre